

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

ANTI-
KORRUPTIONS
POLITIK

MULTOLERANCE OVER FOR KORRUPTION

Anti-korrupsionspolitikken giver vejledning i, hvordan Instituttets medarbejdere skal reagere i mødet med korrupsion og korrupt adfærd, og udstikker samtidig retningslinjer for arbejdet med at forebygge, rapportere og sanktionere korrupsion.

HVAD ER KORRUPTION?

Korrupsion er defineret som misbrug af betroet magt for egen vindings skyld. Korrupsion kendes bedst som bestikkelse, bedrageri, underslæb eller afpresning. Men korrupsion behøver ikke nødvendigvis at involvere, at penge skifter hænder; den kan også omfatte udførelsen af tjenester for at vinde fordele såsom positiv særbehandling, særlig beskyttelse, ekstra service eller kortere sagsbehandlingstid.

ANTI-KORRUPTION: ADFÆRDSKODEKS

Alle Instituttets medarbejdere og partnere¹, som modtager midler fra Institut for Menneskerettigheder, skal respektere og fremme nedenstående principper. Principperne baserer sig på definitionen af korrupsion.

1. Interessekonflikter

Interessekonflikter opstår i situationer, hvor en medarbejder har en privat interesse, som potentielt kan påvirke eller forekomme at påvirke den upartiske og objektive udførelse af medarbejderens officielle pligter. Private interesser omfatter fordele for en selv eller ens familie, pårørende, venner og personer eller organisationer, til hvilke man har eller har haft erhvervsmæssig eller politisk tilknytning.

Instituttets medarbejdere skal undgå konflikter – reelle eller potentielle – mellem personlige interesser og Instituttets interesser

2. Bestikkelse

Bestikkelse er at tilbyde, give (aktiv bestikkelse), modtage, opfordre eller acceptere (passiv bestikkelse) noget af værdi med det formål at påvirke en medarbejders handlinger i udførelsen af hans eller hendes offentlige og lovpligtige opgaver. Bestikkelse er strafbart under dansk straffelov.

Institut for Menneskerettigheder vil ikke give eller acceptere nogen form for bestikkelse

¹ Partnere omfatter således i denne sammenhæng både organisationer, der modtager bistand (traditionelle partnerskaber såsom NGO'er og statsinstitutioner med hvilke der opbygges kapacitet og implementeres menneskerettigheder), og Instituttets leverandører af varer og serviceydelser.

3. Afpresning

Afpresning forekommer, når en medarbejder ulovligt forlanger eller modtager penge eller ejendom gennem brug af intimidering. Afpresning kan omfatte trusler om fysisk eller materiel skade, trusler om at beskyldte en person for en forbrydelse/ulovlighed, eller trusler om at afsløre pinagtige informationer. Afpresning er strafbart under dansk straffelov.

Instituttets medarbejdere må ikke påvirke personer eller organer ved at misbruge deres offentlige stilling, eller ved at bruge magt eller trusler.

4. Bedrageri

Bedrageri er brug af vildledning med henblik på at opnå en fordel (finansiel eller anden fordel), at undgå en forpligtelse eller at være skyld i en andens tab. Dette involverer at være forsætlig uærlig, vildledende, eller svigefuld, at svindle eller agere under falske påskud. Bedrageri er strafbart under dansk straffelov.

Ansatte på instituttet må ikke bruge vildledning, snyd eller tillidsbrud for at opnå en uretfærdig eller uærlig fordel.

5. Underslæb

Underslæb er den uretmæssige tilegnelse eller misbrug af ejendom eller midler, som lovligt er blevet betroet til en myndighedsperson i kraft af hans eller hendes position. Underslæb er strafbart under dansk straffelov.

Instituttets medarbejdere må ikke uretmæssigt tilegne sig eller på anden vis misbruge ejendom eller midler, som er dem betroet.

6. Gaver

Korruption i forbindelse med gaver dækker over tilfælde, hvor en gave eller et andet finansielt gode bliver tilbudt, givet, anmodet om, eller modtaget med forventning om at få en tjeneste til gengæld. Gaver og gæstfrihed kan i sig selv være udtryk for korrupt adfærd. Det kan blive brugt som middel til at fremme korruption, eller det kan blive opfattet af andre som korruption. Gaver kan omfatte kontanter eller aktiver givet som gaver. Gæstfrihed kan omfatte måltider, hotelovernatninger, fly, underholdnings- eller sportsbegivenheder.

Som udgangspunkt bør medarbejdere ikke modtage gaver eller andre fordele i forbindelse med deres arbejde.

Dog kan mindre gaver i visse tilfælde accepteres. Dette gælder i forbindelse med arrangementer af personlig karakter såsom fødselsdage, jubilæer, afsked eller lignende. Der kan være situationer, hvor modtagelse af en gave kan virke uhøflig, i strid med lokal skik og brug, eller være kutyme i forbindelse med besøg af eller hos udenlandske partnere.

Udenfor gavebegrebet falder ydelser, der kan opfattes som et honorar for udført opgave – f.eks. modtagelse af et par flasker vin i forbindelse med et oplæg. Gavebegrebet omfatter heller ikke fordele, som gives internt på arbejdspladsen, f.eks. i form af tilskud til en personalefest, mindre gaver ved højtider og arrangementer af personlig karakter.

Ansatte på instituttet må ikke, direkte eller indirekte, give, anmode om eller modtage gaver eller andre fordele, der kan opfattes som et forsøg på at påvirke udførelsen af deres funktioner, arbejdsopgaver eller dømmekraft.

7. Nepotisme og favorisering

Nepotisme er tilfælde hvor familie og venner favoriseres og bliver behandlet fordelagtigt på grund af de tætte personlige relationer frem for en professional og objektiv vurdering af deres evner og egenskaber.

Instituttets medarbejdere må ikke favorisere venner, familie eller andre tætte relationer i forbindelse med ansættelse, indkøb, levering af økonomisk og teknisk bistand eller andre situationer.

GENNEMFØRELSE AF ANTI-KORRUPTIONSPOLITIKKEN

Gennemførelse af politikken hviler på fire hovedelementer:

1. forebyggelse,
2. opfølgning og monitorering,
3. åbenhedsprincipper
4. sanktioner.

1. Forebyggelsesforanstaltninger

Partnerkontrakter: Alle partnerkontrakter indeholder en anti-korrupsionsklausul; herunder at partnere har gjort sig bekendt med indeværende anti-korrupsionspolitik. Klausulen indbefatter også, at partnere er forpligtet til straks at underrette Instituttet om brud eller mistanke om brud på reglerne.

Indkøb af varer og tjenesteydelser: Institut for Menneskerettigheder følger statens og EU's regler for indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder udbudsregler. Regler fremgår af *Vejledning om indkøb af varer og tjenesteydelser*.

Adfærdskodeks for ansatte: Alle medarbejdere på Institut for Menneskerettigheder er forpligtet af et adfærdskodeks, der bl.a. forpligter til nul tolerance over for korruption.

Risikoanalyse: I forbindelse med forberedelse og udarbejdelse af programmer og projekter med samarbejdspartnere, foretages altid en risikoanalyse inkl. vurdering af, hvordan risikoen kan imødegås. Analysen forholder sig blandt andet til risikoen for korruption.

Undervisning af medarbejdere: Instituttedts medarbejdere holdes løbende opdateret om anti-korrupsionspolitikken, blandt andet i form af den interne projektlederuddannelse.

2. Opfølgning og monitorering

Rapportering af korrupsionssager: Alle medarbejdere er forpligtet til straks at underrette deres overordnede om ethvert bevis på og enhver mistanke om brud på et eller flere af principperne mod anti-korruption. Dette gælder uanset om sagen vedrører andre medarbejdere, forretningspartnere og partnere i programmer eller projekter.

Ligeledes er alle medarbejdere forpligtet til at underrette deres overordnede om en potentiel eller aktuel interessekonflikt; herunder hvis der gives eller modtages gaver, der kan opfattes som et forsøg på at påvirke en medarbejders eller partners udførelse af sine funktioner, sine arbejdsopgaver eller sin dømmekraft.

Har der været anvendt former for bestikkelse, indrapporteres dette til medarbejderens overordnede.

Instituttet for Menneskerettigheders partnere er forpligtet til straks at underrette deres kontaktperson på Instituttet under samme omstændigheder som Instituttets medarbejdere er forpligtet til at underrette deres overordnede.

Intern controlling: Der føres løbende kontrol med Institut for Menneskerettigheders forvaltning af midler i henhold til bl.a. *Regnskabsinstruks*, *Budgetinstruks* og *Vejledning om ekstern finansierede aktiviteter*.

Revision og eksterne tilsyn: Institut for Menneskerettigheder revideres årligt af Rigsrevisionen. Desuden aflægger Udenrigsministeriet Instituttet mindst et årligt tilsynsbesøg. Alle Instituttets partnere revideres årligt af revisionsfirmaer godkendt af Instituttet. Kravet om årlig partnerrevision fremgår af partnerskabskontrakterne.

Program og projektevalueringer: Institut for Menneskerettigheder gennemfører regelmæssige evalueringer af projekter og programmer i overensstemmelse med *Evaluation policy for DIHR international interventions*. Evalueringerne måler bl.a. resultater og effektivitet sammenholdt med indikatorer og mål, hvilket vil afsløre spild som eventuelt kan henføres til korruption.

3. Åbenhed og indrapportering

Instituttet fremlægger bevis for og rimelig begrundet mistanke om korruption åbent for offentligheden, herunder bevillingsgiver og Udenrigsministeriet som Instituttets ressortministerium.

Indrapportering: der rapporteres straks til bevillingsgiver og Udenrigsministeriet.

Offentligheden informeres. Dette sker via:

- Instituttets hjemmeside
- Instituttets årsrapport.

Offentliggørelse vil som oftest ske i en passende anonymiseret form for at beskytte kilder og for ikke at udstille evt. uskyldigt mistænkte.

Instituttets øverste ledelse **vurderer** om, bevisførelsen er tilstrækkelig og mistanken er rimelig begrundet.

4. Sanktioner

Afhængig af den konkrete vurdering, involverer sanktioner ved bevis for og rimelig begrundet mistanke om korrupsion:

- Tilbagebetaling af midler
- Kontraktlige konsekvenser i forhold til tredjepart, herunder evt. afbrydelse af kontrakt
- Disciplinære foranstaltninger i forhold til ansatte, herunder evt. afskedigelse eller bortvisning
- Underretning af andre landes myndigheder
- Politianmeldelse
- Andre retslige skridt såsom beslutningen om at anlægge civil retssag.

Instituttets øverste ledelse tager efter konsultation med personer og instanser der i den givne situation er relevant(e) beslutning om sanktioner; og inddrager for eksempel partner, revisor, advokat, fagretligt system eller andre myndigheder.

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

